

UNESCO täitevkoogu 205. istung ja rahvuslike komisjonide kohtumine

3.–17. oktoobril toimus Pariisis UNESCO peakontoris UNESCO täitevkoogu 205. istung ja 9.–10. oktoobril UNESCO rahvuslike komisjonide kohtumine. Rahvuslike komisjonide esindajatele anti ülevaade UNESCO viimaste kuude fookustest ning eri sektorite programmilistest tegevustest, samuti UNESCO strateegilisest transformatsioonist ja tegevustest seoses rahvuslike komisjonidega.

Lisaks täitevkoogu istungile ja rahvuslike komisjonide kohtumisele toimus 9. oktoobril UNESCO peakontoris UNESCO-Jaapani kestlikku arengut toetava hariduse auhinna tseremoonia. 2018. aasta auhinna laureaatide seas oli maailmakoristuspäeva projektiga ka Eestist pärit Teeme Ära ning auhinna võtsid UNESCO peakontoris vastu Teeme Ära esindajad Eva Truuverk ja Merili Vares. UNESCO ERKist osales Pariisi üritustel Madli Kumpas.

UNESCO-Jaapani auhinna laureaadid
Foto: UNESCO/Nora Houguenade

UNESCO rahvuslike komisjonide konverents Saksamaal

3.-7. detsembril toimus Saksamaal UNESCO rahvuslike komisjonide interregionaalse koostöö ja noorte kaasamise teemaline konverents. Konverentsil anti ülevaade Saksamaa rahvusliku komisjoni noorte

vabatahtlike programmist, mis toimub koostöös rahvuslike komisjonidega ja UNESCO nimekirjadesse ja võrgustikesse kuuluvate paikadega eri regioonides, tutvustati Saksa riikliku noorte vabatahtlikuteenistuse põhimõtteid ning jagati kogemusi vabatahtlike saatmisest ja vastuvõtmisest ning UNESCO rahvuslike komisjonide regionaalsest ja interregionaalsest suhtlusest, koostööst ja võrgustikest.

Konverents oli disainitud enam levinud ja traditsioonilisemate meetoditega paralleelselt kaasavaid meetodeid kasutades ning lisaks paneeldiskussioonidele ja töötubadele anti osalejatele võimalus panustada konverentsi õnnestumisse maailmakohviku, avatud ruumi, ringarutelu ja kogemuslugude jagamise kaudu. Lisaks Berliinis toimunud kolmele konverentsipäevale korraldas Saksa rahvuslik komisjon väliskülalistele õppevisiidid Spreewaldi biosfäärialale ja Schorfheide-Chorini biosfäärialal paiknevasse ja maailmapärandi nimekirja kuuluvasse Grumsini metsa.

Konverentsil oli 76 osalejat 29 riigist, osalejate seas olid Aafrika, Aasia, Lõuna-Ameerika ja Euroopa rahvuslike komisjonide, biosfäärialade ja geoparkide eksperdid ja esindajad ning varasemad Saksamaa rahvusliku komisjoni programmis osalenud noored vabatahtlikud. UNESCO ERKist osales konverentsil haridusprogrammide koordinaator Madli Kumpas.

Foto: Madli Kumpas

GENE 39. ümarlaud

4.–5. oktoobril toimus Brüsselis GENE (Global Education Network Europe) maailmahariduse ümarlaud, kus osalesid 22 Euroopa riigi esindajad ning eksperdid APCEIUst (UNESCO Asia-Pacific Centre of Education for International Understanding), Euroopa Komisjonist ja mujalt. Kohtumisel anti ülevaade maailmahariduse hetkeseisust ning hariduspoliitilistest suundadest Euroopas, lisaks toimusid temaatilised töötod ja maailmahariduse innovatsiooniauhinna üleandmine. Kohtumisel osalesid Kairi Pirk-Vatunen Välisministeeriumist ja Madli Kumpas UNESCO ERKist.

Foto: Madli Kumpas

Haridus 2030 Euroopa ja Põhja-Ameerika regiooni kohtumine

24. oktoobril toimus Strasbourgis Haridus 2030 raamistiku ja neljanda kestliku arengu eesmärgi Euroopa ja Põhja-Ameerika regiooni kohtumine, kus liikmesriikide esindajad arutasid kestliku arengu haridusalase eesmärgi rakendamise teemadel ning kinnitasid deklaratsiooniga riigi nõusolekut eesmärgi täitmise regulaarseks jälgimiseks. Eestist osales kohtumisel Katrin Rein Haridus- ja Teadusministeeriumist.

Kõrgetasemeline UNESCO haridusfoorum Jamaical

Eesti haridus- ja teadusminister Mailis Reps oli kutsutud esinema õpetajahariduse teemat käsitlevale rahvusvahelisele haridusfoorumile. Minister Reps osales konverentsil kvaliteetse õpetajahariduse alasel arutelul ja ministrite kõrgetasemelisel hariduspaneelil, kus rääkis Eesti haridussüsteemist ja IKT võimaluste kasutamisest. Haridusfoorumit korraldas UNESCO ning see toimus Jamaical 5.–9. novembril.

Foto: International Teacher Task Force on Teachers

Argentiina haridusametnikud külastasid HITSat

5. oktoobril käis Tallinnas Buenos Airese haridusameti ja UNESCO Montevideo büroo delegatsioon. Argentiina haridusametnikud kohtusid visiidi käigus HITSAs Eesti haridusekspertidega, et saada lühiülevaade Eesti hariduspoliitikast IKT suunal ning arutada IKT rolli hariduses.

Eesti ekspert osales haridusalase kestliku arengu eesmärgi töörühma kohtumisel

15.–16. novembril toimus Mehhikos haridusalase kestliku arengu eesmärgi ja Haridus 2030 tehnilise töörühma viies kohtumine. Töörühma eesmärk on aidata välja töötada Haridus 2030 eesmärkide indikaatoreid, mille abil avatult, kaasavalt ja läbipaistvalt eesmärgi täitmist globaalselt monitoorida. Kohtumise korraldas UNESCO statistikainstituut, Eestist osales töörühma töös ja kohtumistel Haridus- ja Teadusministeeriumi ekspert Tiina Annus.

Eesti noored osalesid Leuenis ÜRO matkel

Belgias Leuenis toimus 7.–9. novembril kohaliku UNESCO ühendkoolide võrgustiku eestvedamisel korraldatud ÜRO tööd jälgendav üritus MUNESCO Leuven. Matke peamised teemad olid kriitiline mõtlemine ja libauudised. Üritusest võttis osa Eesti delegatsioon, mis koosnes Eesti ÜRO matket korraldavatest noortest. Osalemise eesmärk oli saada uusi kogemusi ja ideid, et muuta aprillis Eestis toimuv ÜRO matke õpilastele veelgi huvitavamaks.

Leuveni ÜRO matke ava- ja lõputseremoonia leidsid aset Leuveni linna ajaloolises raehoones ning peamine matkeüritus toimus linna keskmest väljas asuvas Leuven-Limburgi ülikooli linnakus. Eesti delegatsioon esindas ürituse raames Pakistani ning jagunes kolmeks. Kaks delegaati täitsid saadiku ja asesaadiku rolle ning nende peamine ülesanne oli koos teiste riikide saadikutega resolutsiooni teksti välja töötamine ja selle üle hääletamine. Kolmas Eesti delegatsiooni liige esindas Pakistanis tegutsevat vabameedia väljaannet Dawn ja neljas MTÜd Pakistan Press Foundation. Meediatöö seisnes peamisel istungite vaatlemises ja selle põhjal uudiste koostamises ning hostelis aset leidva õhtuprogrammi ettevalmistamises. MTÜde

esindajad püüdsid ürituse ajal juhtida tähelepanu mitmesugustele ühiskondlikele aspektidele ja resolutsiooni teksti kitsaskohtadele.

Üritus oli hästi organiseeritud ja Eesti osalejad said häid ideid, mida Eestis kasutada. Eestist osalenud ÜRO matke noored olid Andrei Pankratov, Lennart Varu, Liisa Salekešina ja Viktoria Iškina, noori saatis UNESCO ühendkoolide koordinaator Viktoria Rudenko.

Foto: Viktoria Rudenko

Tartus tähistati filosoofiapäeva

16. novembril tähistasid UNESCO ERK ja Tartu Ülikooli filosoofia osakond koos Eesti UNESCO ühendkoolidega maailma filosoofiapäeva. Filosoofiapäev "Teema: tehisintellekt" toimus Tartus ning üritusel osalesid 60 filosoofiahuvilist õpilast ja õpetajat kokku 17 koolist.

Filosoofiapäev oli temaatiliselt pühendatud tehisintellektile ja sellega seotud filosoofilistele probleemidele. Kavas olid töötoad ja seminarid õpilastele ja õpetajatele, mida viisid ellu Mats Volberg ja Leo Luks, ning filosoofiline arutelu, kus esinesid Marten Kaevats ja Helen Eenmaa-Dimitrieva. Üheskoos arutati tehisintellekti rolli üle ühiskonna ja inimkonna edasises arengus ning küsiti, mis võib järgneda, kui tehisintellekt meie otsuseid ning tunnetust üha enam mõjutama ja inimeseks olemise piire liigutama

hakkab, ning kuidas ja kuhu tehisintellekt meie maailma võib juhtida.

Maailma filosoofiapäev on UNESCO poolt ellu kutsutud teemapäev, mida tähistatakse igal aastal novembrikuus. Filosoofiapäeva eesmärk on väärtustada filosoofia pärandit ning arendada ja ülal hoida kriitilise mõtlemise, analüüsi- ja argumenteerimisoskusi. Esimest korda toimus üleilmne filosoofiapäeva tähistamine 2002. aastal.

Foto: Madli Kumpas

hariduse eksperdid ning Kello põhikooli ja Laanila keskkooli koolipered.

Õppereisiga tunnustasid MTÜ Mondo ja UNESCO ERK kokku kaheksat aktiivset Eesti UNESCO ühendkoolide ja Läänemere Projekti koolide õpetajat. Varasematel aastatel on korraldatud õppereise Eesti UNESCO ühendkoolide koolijuhtidele ja õpetajatele Soome, Saksamaale ja Taani. Aktiivsemate koolide tunnustamist õppereisidega on plaanis jätkata ka järgnevatel aastatel. Õppereisi korraldamist toetas Haridus- ja Teadusministeerium.

Foto: Viktoria Rudenko

Eesti UNESCO ühendkoolide õpetajate õppereis Soome

26.–28. novembril korraldas Eesti UNESCO ühendkoolide koordinaator koostöös UNESCO ERKiga õppereisi Eesti UNESCO ühendkoolide õpetajatele. Õppereisil külastati kestlikku arengut toetava hariduse ja maailmakodanikuharidusega ning UNESCO ühendkoolide ja Läänemere Projekti programmidega seotud õppeasutusi ja institutsioone Helsingis ja Oulus. Helsingis toimusid kohtumised Soome haridusametis ja Rahuhariduse instituudis, Oulus võõrustasid Eesti õpetajate delegatsiooni Oulu ülikooli õpetajahariduse ja maailma-

UNESCO haridusvaldkonna tippkohtumine Brüsselis

Haridus- ja teadusminister Mailis Reps osales 3.–5. detsembril Brüsselis globaalsel UNESCO haridusvaldkonna tippkohtumisel „Global Education Meeting“. Kohtumisel arutati haridusvaldkonna ülemaailmseid ja regionaalseid väljavaateid ning kestliku arengu eesmärkide ja Haridus 2030 teemasid. Minister Reps esines õpetajaameti teemalises paneelis ja eelkooliealiste laste hariduse ja arengu teemalisel arutelul.

OECD ekspertide poliitikasidususe ja kestliku arengu teemaline koolitus Tallinnas

29. novembril olid Tallinnas OECD kestliku arengu ja poliitikasidususe eksperdid, kes viisid läbi kestliku arengu teemalise koolituse riigiametnikele. Päeva fookuses oli ringmajaduse temaatika ning praktilise töötoa formaadis toimunud koolituse käigus käsitleti ringmajandusele üleminekuga seotud majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkondlikke aspekte, lähtudes kestliku arengu eesmärkide seatud raamistikust. Koolitusel osales paarkümmend ametnikku, koolitust rahastas UNESCO ERK ning aitasid korraldada Arengukoostöö Ümarlaud ja Riigikantselei.

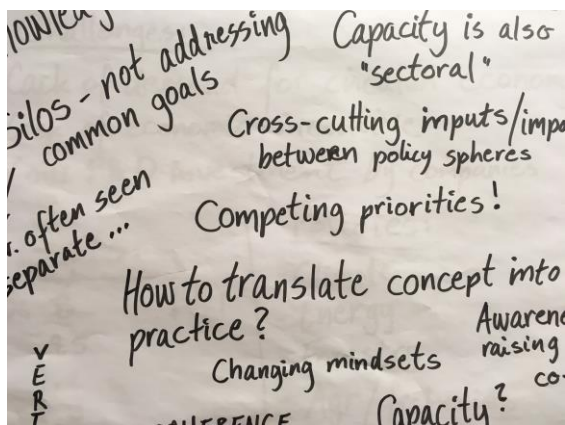

Foto: Madli Kumpas

Globaalse kõrghariduskonventsiooni kohtumine

5.–7. detsembril toimus Pariisis globaalse kõrghariduskonventsiooni kohtumine, mis oli avatud kõigile liikmesriikidele ja osapooltele. Kohtumisel arutati kõrghariduse vastastikuse tunnustamise globaalse konventsiooni teksti mustandit ja liikmesriikide ettepanekuid. Konventsiooni lõplik tekst soovitakse kinnitamiseks esitada UNESCO 40. peakonverentsile 2019. aasta sügisel. Eestist osales kohtumisel Gunnar Vaht, SA Archimedes akadeemilise tunnustamise agentuuri juhataja.

Eesti esitas UNESCOle haridusalased raportid

Sel sügisel kogus UNESCO vastuseid kahele haridusalasele küsimustikule: 1993. aasta kõrgharidussoovitusele ja täiskasvanuhariduse neljandale raportile. Küsimustikele vastas Haridus- ja Teadusministeerium ning liikmesriikide vastuste põhjal koostatud koondraportid esitatakse UNESCO 40. peakonverentsile 2019. aasta sügisel.

Eesti esitas aruanded UNESCO kultuurisoovituste rakendamise kohta

Novembris esitas Kultuuriministeerium UNESCOle aruande loovisikute staatuse soovituse rakendamise kohta ning Rahvusarhiiv koostas vastuse dokumendipärandi säilitamist ja kättesaadavust puudutava soovituse rakendamise kohta. Augusti lõpus esitas Kultuuriministeerium korralised aruanded veel kahe UNESCO kultuurisoovituse rakendamise kohta Eestis. Neist esimene puudutas muuseumide ja kogusid, nende mitmekesisuse ja ühiskondliku ülesande kaitsmist ja edendamist ning teine käsitles ajalooliste linnamaastike kaitsmist.

1970. a konventsiooniga seotud koolitus Pariisis

26.–28. novembrini toimus UNESCO peakorteris Euroopa Liidu ja UNESCO koostööprojekti „Euroopa kunstituru kaasamine võitlusesse kultuuripärandi salakaubanduse vastu“ raames koolitus, mis oli suunatud õiguskaitseasutuste ja tolliametite töötajatele. Koolituse käigus leidis korduvalt rõhutamist, kui oluline on õiguskaitseasutuste üldine teadlikkus probleemist ja riigiülene koostöö selle fenomeni äratundmisel ning selle vastu võitlemisel. Tutvustati praktilisi näiteid selle kohta, kuidas kultuuriväärtuste ebaseaduslikku kaubandust on seostatud organiseeritud kuritegevuse, rahapesu ja terrorismiga. Kui rahvusvaheline

koostöö ning agentuuride nagu Europol ja Eurojust kaasamine piiriüleste menetlustesse on tänapäeval tavapärane ning teadlikkus selles osas väga hea, siis kultuuriväärtuste teemal paljudel EL õiguskaitseasutuste töötajatel nii häid teadmisi ei ole ning koolituse põhjalik käsitus oli väga tänuväärne. Eestist osalesid MTA tolliosakonna tollipoliitika rakendamise talituse peaspetsialist Aleksander Miksjuk ning ringkonnaprokurör Eleliis Rattam Põhja Ringkonnaprokuratuurist.

Sama projekti raames toimus märtsis koolitus kunstituru esindajatele ja kultuuripärandi ekspertidele, kus osalesid ka Kadri Laas Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskusest ja Marju Niinemaa Kultuuriministeeriumist. Järgmisel aastal on UNESCOI plaanis veebipõhine jätkukoolitus samal teemal.

Vaimse pärandi komitee istung Port Louisis

25. novembrist 1. detsembrini peeti Mauritiusel vaimse kultuuripärandi komitee 13. istung. Kokku kanti konventsiooni nimekirjadesse 39 uut kultuurinähtust. Kõige populaarsem on jätkuvalt esindusnimekiri 31 sissekandega, millest kõige enam tähelepanu äratas Lõuna- ja Põhja-Korea ühine sissekanne, mis puudutas traditsioonilist korea maadlust. Röömsat elevust tekitas ka Jamaica reggae. Huvitav näide vaimsest pärandist on Austria ja Saksamaa esitatud lumelaviinidega seotud oskusteave ja riskijuhtimissüsteem. Traditsioonilise sport-

mängu ja professionaalse spordi piire kompas hurling Iirimaaalt. Märkata on mitme riigi ühistaotluste arvu suurenemist. Näiteks kanti esindusnimekirja Austria, Tšehhi, Saksamaa, Ungari ja Sloveenia ühine taotlus, mis puudutab reservrükitehnikas indigoga kangaste värvimist. Kaitsemeetmete register sai juurde vaid ühe täienduse - jutustamise traditsiooni hoidmine ja arendamine Kronobergi piirkonnas Rootsis.

Lisaks arutati riikide perioodilisi aruandeid ja võeti vastu otsus üle minna nende regionaalsele esitamisele (Euroopas 2021). Arutati akrediteeritud vabaühenduste rolli, juba nimekirjadesse kantud kultuuriilmingutega seotud küsimusi, vaimse pärandi kaitset konfliktiolukordades ning dialoogi tõhustamist hindamiskomisjoni ja liikmesriikide vahel. Jaapani rahastusel on plaanis algatada mõttevahetus konventsiooni nimekirjade sisu ja eesmärkide üle. Valiti kolm uut liiget kandetaotluste hindamiskomisjoni, sh Slovakkia esindaja II valimisgrupist. Istungi raames toimus sekretariaadi organiseeritud infotund kõrgharidusvõrgustike teemal, kus tutvustati UNESCO õppetoole vaimse kultuuripärandi vallas. Neid on maailmas seitse, Tartu Ülikoolis asutatud vaimse kultuuripärandi rakenduslike uuringute UNESCO õppetool on värskeim liitja. Eestist osalesid istungil prof Kirstin Kuutma Tartu Ülikoolist ja Margit Siim UNESCO ERKist.

*Mehhiko värvikas delegatsioon istungil
Foto: Margit Siim*

Balti riikide laulu- ja tantsupidude koostöökomisjoni kohtumine Vilniuses

5.–6. detsembrini peeti Vilniuses Eesti, Läti ja Leedu laulu- ja tantsupidude koostöökomisjoni kohtumine, kus eksperdid vahetasid muljeid viimaste pidude üle ning arutati järgmise ühise konverentsi korraldamist, mis toimub 2019. a novembris Vilniuses. Sel suvel allkirjastasid kolme riigi kultuuriministrid ka laulu- ja tantsupidude traditsiooni arendamist puudutava lepingu, mis on seotud UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kuulumisega. Eestist osalesid kohtumisel Eino Pedanik Kultuuriministeriumist, Aet Maatee ja Sten Weidebaum Laulu- ja Tantsupeo SAst ning Margit Siim UNESCO ERKist.

Eesti vabatahtlikud sissemaksud UNESCO fondidesse

Eesti toetas 2018. a detsembris kultuuriministeriumi vahenditest kahte UNESCO fondi. UNESCO pärandi hädaabi fondi abil rahastatakse sõjalistes konfliktides ja looduskatastroofides ohustatud kultuuripärandi kaitsestrateegia tegevuskava elluviimist. Eesti sissemakse sellesse fondi oli 10 000 eurot. Samuti toetas Eesti UNESCO spordist dopingu kõrvaldamise fondi 1241 USD-ga, mis moodustab 1% Eesti UNESCO liikmemaksust.

NordMaBi koosolek Soomes

Oktoobri alguses toimus Soomes Päijänne järvestu alal, mis on praegu veel UNESCO MABi programmi kandidaatala, 2018. aasta NordMABi koosolek. Koosolekul anti ülevaade tegevustest. Lääne-Eesti saarte biosfääri programmiala osaleb sel aastal kahes rahvusvahelises projektis: „Biosphere for Baltic“ keskendub meie ühise Läänemere probleemidele; „Adult Learning in Biosphere Reserves“ kaardistab täiskasvanute õppimisvõimalusi ning otsib parimaid

koolitusmudeleid. Lisaks keskenduti kohtumisel biosfäärialade rollile Agenda 2030 elluviijatena ja Agenda 2030 seoste biosfääri alade tegevuste ning prioriteetidega. Eestist osales kohtumisel biosfäärialala spetsialist Lisa Rosenberg Keskkonnaametist.

NordMAB on üleilmse UNESCO programmi „Inimene ja biosfäär“ võrgustiku üks alamvõrgustik, mis ühendab Põhjamaade biosfäärialasid ja loob võimalusi teadlastele, ekspertidele ja omavalitsuste esindajatele edendada ühiselt kohalikku kestlikku arengut. Põhjamaade võrgustikku kuuluvad Kanada, Šotimaa, Taani (ka Gröönimaa), Norra, Rootsi, Soome, Läti, Eesti ja Venemaa.

Foto: Lia Rosenberg

KALENDER

31.01–01.02.2019

Rahvusvaheline BSP koordinaatorite kohtumine Helsingis

04.02.2019

1970. a konventsiooni raporti esitamise tähtaeg

24.–26.02.2019

Euroopa UNESCO rahvuslike komisjonide kohtumine Bledis

19.03.2019

UNESCO täitevkoogu istungit ettevalmistav kohtumine Pariisis

03.–17.04.2019

UNESCO täitevkoogu istung Pariisis

UNESCO
Eesti
Rahvuslik
Komisjon

Ühinenud Rahvaste
Hariduse, Teaduse ja
Kultuuri Organisatsioon

25.–28.04.2019

Rahvusvaheline ÜRO matke Noarootsi
gümnaasiumis

19.06.2019

UNESCO täitevkoogu istungit ettevalmistav
kohtumine Pariisis

12.–27.11.2019

UNESCO peakonverents Pariisis